

Üstad; hutbede Arapça'dan sonra Türkçe bir şeyler anlatılmaması hususunda ne demiştir?

Cuma hutbesinin makamı, ihtar ve ikaz makamıdır. Yoksa nazari ve siyasi veya dinin detay konularının talim edildiği bir makam değildir. Zaten ihtar ve ikazda da tafsil ve izaha ihtiyaç hasıl olmaz, kısa ve öz bir şekilde okumak esastır. En etkili ve hülasa ifade ise; ayet ve hadislerin yorumsuz bir şekilde orijinal şekli ile zikredilmesidir. Bu sebeple Cuma hutbelerinde ayet ve hadislerin zikredilmesi kafidir. Bunun dışında yapılan şeyler makbul değildir, bidattir. Lakin bidatın olması, Cuma namazının sıhhatine zarar vermez, sadece sevabını azaltır. Bu bidatleri bahane ederek Cuma terk edilemez. Konuyu Üstad Hazretleri şu şekilde izah ediyor:

"Meselâ, bazı gafiller, hutbenin Türkçe okunmasını istihsan ediyorlar ki, halkın bilhassa siyasî ahvalden haberleri olsun. Halbuki bu gibi ahval-i siyasiye yalandan, hileden, şeytanî fikirlerden hâli değildir. Hutbe makamı ise, ahkâm-ı İlâhiyenin tebliği için ittihaz edilmiş bir makamdır."

"Sual: Avâm-ı nâs Arabîden haberdar değildir; fehmedemez."

"Cevap: Avâm-ı nâs, zaruriyat ve müsellemaat-ı diniyeye muhtaçtır. Ve hutbe makamı da bu gibi hükümlerin tebliği içindir. Bu hükümler kisve-i Arabiye içinde tafsilen değilse de icmâlen avâm-ı nâsa malûm ve mâruftur. Maahaza, lisan-ı Arapta bulunan şehâmet, yükseklik, meziyet, satvet diğer lisanlarda yoktur."(1)

"Tâlim-i nazariyattan ziyade, tezkir-i müsellemâta ihtiyaç var"

"Zaruriyât-ı dinî, müsellemât-ı şer'î, kulûblerde hâsıldır, ihtar ile huzuru, tezkir ile şuuru."

"Matlup da hâsıl olur. İbare-i Arabî HAŞİYE daha ulvî ediyor tezkiri, hem ihtarı."

"Onun için Cumada hutbe-i Arabiye, zaruriyatı ihtar, müsellematı tezkir, maalkifâye olur onun tarz-ı tezkiri."

"Nazariyatı tâlim onda maksud değildir. Hem İslâmın vicdanî simasında şu Arabî ibare bir nakş-ı vahdettir; kabul etmez teksiri.(2)

-
- (1) bk. [Mesnevî-i Nuriye, Hubâb](#)
(2) bk. [Sözler, Lemeat.](#)